

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 7. Si propter peccatum pro quo Dei filius venit satisfactorius, cum illi proprium non sit necesse posit, erga illum tantum Deus ostendat iustitiæ rigorem, licet filius suus sit: quid erit in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

quam excellens, & mirabilis hæc structura. Il-
lam attende, & metire, circum appone. *Ma-*
riantur fabricam. Quomodo sibi conveniunt, hæc
spinx, & tale caput, quod in se totam includit
cæli sapientiam? quomodo tales clavi talibus
respondent manibus, ut illis assignantur, quæ ab-
sint ut mali aliquid egerint, imo potius à mille-
nis bonis commendantur operibus? quos motus
passi sunt humeri illi, ut tot requirerentur flagra
ad eorum mortificationem: cum nunquam il-
los haberit nisi iustitiæ, & rationi conformes?
quos passus pedes? formârunt, qui diuine non
responderent obedientiæ, in omnium perditarum
inquisitionem, mundi que beneficium; ut dirissi-
mo clavo ligno affigerentur? Percunclare cupi-
tuarum. *Quid sunt plagæ istæ in medio manuum*
tuarum. Huius circini acumen vnum hinc tem-
plo appone, penas conferens: & cum alterum in
illo non possit figi culpa scilicet; illud in te-
mplo statue, & attende, quàm bene conueniant
sibi que respondeant illæ spinæ capiti tuo stultel-
centi, illa flagella carni tuæ luxurianti: illi cla-
ur manibus tuis inuisitè rapientibus, sel illud &
acetum ori tuo voluptuoso, vncus ille pedum
passibus tuis inordinatis, crux illa humeris tuis
fastuosus. Hoc ille circinus notabat quem supe-
rius diximus armis suis inculpasse Reuerendis-
simum & nobilissimum Dominum D. Rosca-
dium. Hoc igitur templum perscrutare, strudu-
ram eius attende & singulas eius partes: quid in-
de? Confunderis ab omnibus iniquitatibus tuis,
oculos in peccata tua coniciens. *Mesentur fa-*
bricam & erubescens. &c. Pudeat te Christianum
Deum tenere cruci affixum, quantum ex parte
tua est: confundere leno vacare luxurijs, con-
templatus Deum pro illis sanguinem suum fun-
dere pretiosum.

Zacharia 13.

Ho. 15.
Nu. 27.

§. 7. Si propter peccatum pro quo Dei fi-
lius venit satisfacturus, cum illi proprium
non sit, necesse possit, erga illum tantum
Deus ostendat iustitiæ rigorem, licet fi-
lius suus sit: quid erit in hominibus, qui
per proprium peccatum quod contra diui-
nam committunt Maiestatem eius se red-
dunt inimicos?

67

15 Considera templum hoc & præ horrore di-
uinx illius iustitiæ contremisce, tam rigo-
rosam spectans, quam exercit Deus in hoc
templo humanitatis proprii filij: ideo nam-
que tibi proponitur, vultque ut illum tibi de-

monstremus, penam attritum & in cruce mor-
rientem. *Quem proposuit* (inquit Apollolus) *ad*
ostensionem iustitiæ suæ. Opera iustitiæ quæ Deus
in maximis suis exercet inimicis timore concu-
tiunt amicos illi maxime familiares. Quando
patrauit opus illud, mundo notissimum, poten-
tissimam suam extendens manum contra retri-
ctarium obliquumque Pharsodnem & exercituum
metu nationes omnes obriguerunt, ad quas tan-
te notitia fama que iustitiæ pervenit, Edom &
Moab, & septem illæ barbaræ Nationes in ter-
ra Chanaan Hebraei, Jebusæi, Amorrhæi, Hor-
thæi: *Tunc conturbati sunt Principes Edom,* 10
bassus Moab obtinuit tremor, obriguerunt omnes
habitatores Chanaan. Et hoc quidem eo modo
ut post facti prodigium quadragesima annis, re-
nouata eiusdem in vrbe Hiericho memoria,
quando filij Israel ad urbem illam castra sua ap-
plicauerunt: cuncti ut arboris folia vento per-
cussa contremuerunt, sic de hoc fecerunt testimo-
nium Rahab illa celeberrima. *Arruit in nos ter-*
ror visus. *Et elanguerunt omnes habitatores ter-*
ræ: audiimus enim quædâ sicant Dominus aqua
maris rubri, &c.

Porro notat singulariter Spiritus Sanctus quod
cum Dominus Pharsodnem eiusque exercitum
maris Rubri præfocasset, eos in illos retor-
quens, & medijs inuoluit: *Inuoluit eos fluiti-*
bus: illos oculis obiciens Ibraitarum subuer-
sus & aquis undisque præfocatos: hic illis ob-
tus duo contulit beneficia. Primum fuit, non
lenis de diuina iustitiâ formido. Secundum, in-
tegra perfectaque verbis illius sui resignatio. *Vi-*
derunt Aegyptios mortuos super litore maris, &
manum magnam, quæm exercuerat Dominus con-
tra eos: simulque populus Dominum. *Et credide-*
runt Domino & Moysi seruo eius. Notat autem
Caictan, hunc effectum in eordibus eorum præ-
tendisse Deum, timorem scilicet non exiguum
Dei, quo credant illi manus esse ad punicos
inimicos potentissimas. *Verè effectus animus in*
cordibus populi, ut ex vicia punitione Aegyptiorum,
timere Deum omnipotentem ad puniendam ino-
bedientes ei. Hæc timori succellit præclara Deo
submissio, quæ promptos se ostenderent manda-
tis eius obtemperandi, seruoque eius Moyse obe-
diendi: hoc enim his verbis innuitur, inquit
D. August. *Crediderunt Domino & Moysi.* Si
tam intulit formidinem, cum tam horrendum
esset & inauditum, videre Principes illos super-
bia iurgios, duces illos fortissimos undis præ-
focatos: quid futurum arbitramur, si Deus hoc
amicos

unicos suos supplicio mulcatis? Et si in vni-
 versis filiis suis, tantum quia illum vidit quod
 egeram assumpsit, & habitum inimicorum
 induit, acque eorum se loco substituit, quam-
 vis ad omni culpa sciret innocuum? Hoc igitur
 est in effectu & realiter factum esse confi-
 detur.
 Ecce qualiter vniuersum suum in mare de-
 mergit tormentorum & amarissimæ passionis,
 sic ipse se proponit apud Pharaonem: *Veni in
 altitudinem mari, & tempestas demersi me.*
 Non habet ad oram maris, sed ad altissima pe-
 lagi detorsus est, & conuertit in eum Pater
 aquas omnes, & furentes vndas fluctusque de-
 cumanos Gentilium, Iudæorum, Principum,
 populi, sacerdotum, secularium & collimat in
 eum omnes robines vndasque tempestatum. E-
 um etiam nomine, credit D. Athanasius, dixit
 David: *Omnis fluctus tuos induxisti super me.*
 Melius quidem sententia spectat illud S. uoxus:
*Intuitus eos in mare fluctibus: quænam etenim
 uox non eum insoluit? Illum intueret cruce
 suspensum à planta pedis usque ad verticem,
 in mare sibiricum: Quæ in capite spinæ, qua
 tunc capilli habitaque euulla, quam hiances
 manus, quos flagris concisum corpus, quo sel-
 ligua amaricata, quous aures eius oppre-
 dit & in frustra diffidit, & membra singula qua-
 quæsum per omnes dispersit, eribus populi
 Israel, hæc addens verba: *Vixit Dominus: Qui-
 cumque non exierit, & secutus fuerit Saul & Sa-
 mul, sic fut bobus eius.* Et vidit autem populus
 actum hunc Regis in boues proprias, quodque
 membrum diuisos illis spectandos obtulisset,
 tanto corripuntur panore & tremore, ut eum
 S. pagina vocet timorem Dei, & vixote maxi-
 mum & cordis intima penetrantem. *Inuisti si-
 mor Domini populum.* Unde commoti & quasi
 calcariibus agitati confestim conueniunt de
 Israel trecenta millia, & de Iuda triginta mil-
 lia, omnes ad bella doctissimi, feruentissimi
 leonum animis ita feroces, ut solo suo con-
 spectu in apertam fugam compulerint Ammo-
 nitas.
 Bone Deus, quantum operatus est effectum,
 videte, quod ipse Rex suis manum iuciat
 bobus, ipsos iugulet, & membrum occides
 discepat, quem non effectum sperares si pro-
 prium filium Principem Ionathan coram popu-
 lo trucidaret? Quæto te tremore percutere de-
 bet iustitia Dei, considerantem, quod peccato
 bellum illaturus, quæ anima tua ad tam ex-
 tremas & vltimas reduciatur angustias, manum
 proprio iuciat filio, tam innumera in eum*

suppetias postularunt, extremamque illi, qua
 laborabant, proponunt necessitatem ita effica-
 ceter tantisque lacrymis ac singultibus, ut co-
 modo Dei populum ad commiserationem per-
 mouerint, ut amarissimis omnes eos plancti-
 bus deserent. Accurrit fortuito Saul iam nunc
 electus & vinctus Rex de agro boues agrestes,
 populi percipit planctum videtque lacrymas &
 ait: *Quid habet populus quod plorat? Quid hoc
 qua sinistra populum afflixit fortuna? quis ca-
 sus acerbius? Patet hic quam proderet tunc se
 gereret Saul, etenim ut optimus Rex populum
 cerneret afflictum, & nimio more contra-
 stum sollicitus de eius indagat remedio. Res-
 pondeat illi: Domine mi: populum hunc ad
 compassionem & lacrymas excitauit aduersitas
 qua nulla maior ciuium Iabes Galaad: etenim
 nuncios nobis miserunt auxilium postulantes,
 quo contra Ammonitarum, immentas copias
 resistent, & auertant iniuriam. Ut hæc audi-
 uit Saul arripuit eum zelus Domini, quo pericu-
 tus Ammonitarum scelus viciscetur, consue-
 bello impugnaret, Iabes Galaad liberator. Ut
 autem populum tantò moueret efficacius, suas
 cum illo copias animosè producendi, atque in
 arnam descendendi: boues suos arripuit, occi-
 dit & in frustra diffidit, & membra singula qua-
 quæsum per omnes dispersit, eribus populi
 Israel, hæc addens verba: *Vixit Dominus: Qui-
 cumque non exierit, & secutus fuerit Saul & Sa-
 mul, sic fut bobus eius.* Et vidit autem populus
 actum hunc Regis in boues proprias, quodque
 membrum diuisos illis spectandos obtulisset,
 tanto corripuntur panore & tremore, ut eum
 S. pagina vocet timorem Dei, & vixote maxi-
 mum & cordis intima penetrantem. *Inuisti si-
 mor Domini populum.* Unde commoti & quasi
 calcariibus agitati confestim conueniunt de
 Israel trecenta millia, & de Iuda triginta mil-
 lia, omnes ad bella doctissimi, feruentissimi
 leonum animis ita feroces, ut solo suo con-
 spectu in apertam fugam compulerint Ammo-
 nitas.
 Bone Deus, quantum operatus est effectum,
 videte, quod ipse Rex suis manum iuciat
 bobus, ipsos iugulet, & membrum occides
 discepat, quem non effectum sperares si pro-
 prium filium Principem Ionathan coram popu-
 lo trucidaret? Quæto te tremore percutere de-
 bet iustitia Dei, considerantem, quod peccato
 bellum illaturus, quæ anima tua ad tam ex-
 tremas & vltimas reduciatur angustias, manum
 proprio iuciat filio, tam innumera in eum*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

congenitas verbera, tormenta, spinas, alapas, clausos, cunctos; cumque plagas vndequeque vulneratum tuis obicit: oculus triste spectaculum: *Ad ostensionem iniustitiae tuae.* Ecce quo cruciatus in tua superbia poenam caput torquet; manus ob tuam malitiam, corpus ob tuam impudicitiam, pedes obgressus tuos inordinatos, &c. Confideta quae ratione te cruciabit, praesertim si postquam omnia fecit, quae illis videntur, ac tua peccata disperdidit, eadem in te viua reperiat & poteritissima: *Qui proprio filio suo non peperit: sed pro nobis omnibus tradidit illum: quomodo non etiam cum illa omnia nobis donavit?* Argumentum hoc est Apostoli. Dico ego: qui proprio filio suo non peperit, eo solum, quod illum vitiosus detur sceleribus oppressum alienis: quid acturus est, quando viderit peccatorem propriis iniquitatum? Optime dixit Ezechiel: *Ostendite templum: & fabricam, & confandantur ab iniquitatis suis.* Sic Deus propitius sit illi, quam efficac foret illa confisio: quae tibi guttus luxuriae tolleretur ac voluptatum, quas habes maximas, & gaudium lucri inulti contabesceret. Quam tibi possent inferre vel maximae mundi deliciae voluptatem, si ceteres in earum poenam patibulo suspendi, & diris exanimari cruciatibus amicum tibi fidelissimum inuocantem te ad decetrem; tua haec lucra illum in hos comersitio cruciatur, poenam inuoluit, quae quam sapidus tibi possit efficitur, quem aspiciens iam ori ingerendum cerneret in eo sanguinem Patris tui peccatoris occisi sententiam?

Explicare nemo potest quia sitis orexi David aqua calicem operantis de cisterna Bethleem, patria sua naturalis: alius hoc tuis inuocantibus belliducibus: *O si quis mihi daret potum aqua de cisterna qua est in Bethleem!* Tres ex illis viciis robustissimi, per media hostium agmina propetuerunt illam allaturi, canque haurerent ac reuerterentur, vitam suam tam manifesto discrimini subiacentes. Adferunt illam, regique offerunt hauriendam. Quid ille? Pedem David retrahit sibi que periculis in illa aqua virorum illorum fecerent bullire sanguinem: quia proprii sanguinis alax supposuerat effusionem, exclamato: *O aqua desiderata, & qua te potero voluptate sumere, cum docum metrum hic videam sanguinem, neque immiseri?* *Nunc quid sanguinem hominum istorum qui profeda sunt, & animarum periculum bibam?* Imphaticum est illud: *Hominum istorum.* Non tantum dixit hominum, sed addidit *istorum.* Qualem male potales sunt, robusti rati-

bus, & mihi vitaeque meae tuende fidelissimi, quos nunquam accellare possam, nisi deesse protectores, & exercitus duces non strenuissimos. *Hominum istorum.* Vicit Dominus, ne tale quid commiserit, & appetitum suum coereat, quod illam coram Domino, quasi iactantem illi consecrans, non tantum aqua, quantum scripturae voluptatis. Egit hoc cum uidentem illi milites fortissimi suum effuderant sanguinem, sed tantummodo in periculo fundendi exposerant, quid ageret si realiter illum effudissent, de re ipsa illum in aqua illa conspiceret. Considera o Christiane, in voluptatis tuae aqua sanguinem Christi pretiosissimum, quem uedum exposuisti discrimini sed realiter illum pro ipsa effudit. Ille fit qui et ad mortificationem tui compellat, ille qui te ad haec verba permoueat: *Nuncquid sanguinem hauriam istum bibam?* Pende illud *hominum istum.* Sanguis est hominis illius qualis hic, qui Deus meus est, Dominus meus, Pater meus, frater meus, amicus meus, qui mei gratia totum quod habebat expendit.

Expendit mecum laude dignum, pinnam spontae exercituum, dicit eorum hoc illi perpetuum fuisse, ut dilectum suum falciculum mysticam compoeret, & inter vbera amantissime reclusaret. *Falciculum myrtis dilectus meus mihi.* *Et Cetera.* *Ubera mea commisit vobis.* Domellite motum est in SS. litteris sub figura vberum carnis, & vberum voluptatis. Ita vates dixit. *Haec, Deum falciculum sua mylleria, ecclesiaeque delicias communicare per amantissimos ab vberibus, & ab eis ablatum.* *Quomodo haec de vberibus istorum, & quomodo in vberibus, & in vberibus tui ablatum.* *Ablatum a lacte, & vberibus ab vberibus.* Deificatione tibi persuadens. Deum omnibus diuina communi, ut nuncare mysteria, quodque omnibus familiariter sciat colloquatur, sed illis tantum qui lacti reuertuntur, & ab vberibus seie voluntarie auellunt. Expendit De Chrysol. hoc verbum: *Quid sit, non solum dixit: ablatum ab vberibus, sed amantissimos vberibus deo dixit.* hoc significat abreactionem quandam violentam, & delectam, quo declaratur quam sibi viti iusti violentam expellat, inferant, suamque propriam catenam cum. *Loquax* tu abstrahat a voluptatibus, eo modo quo quis a falciculum eradicat: sic hoc eorum magno committit & adiunctis viciis, & indicat viti illis, quam sibi electi sepius inferunt, a quibus Dominus ait: *celestium esse capiendum, Nolentis rapinam illud.* Hoc igitur sensu ait sponsa ad sponsum suum suorum & appetitum mortificationem inter illos. *Christum se collocauit composuit mysticam falciculum, hoc est ligatum, vulturam, & p-*

Fom. 8.

2. Reg. 23.

15.

14.

Davidis

de aqua

Bethleem.

de aqua

Bethleem.

de aqua

Bethleem.

de aqua

Bethleem.

de aqua

Bethleem.

is coronatum, flagris attritum, clavus confixum, hinc de corpore copiosum effundente sanguine.

VI. Vnum dum carnis tuæ malefodas sentis ritiones, carcum applicas Christi flagellis flagellam; quando dignitatis affectus te mouet, Christum apponeres spinis coronatum; quando cupiditatis ardet desiderium, manus illas collocaus clavis tendit in rapinatum tuarum solentem. Hanc myrrham, hoc aloë tuo reponere pedibus, & seltari tuum statim gaudebis appeti- tum, magis quam pusionis, dum ab vberibus ab- lactatur. Audiamus D. August. atque ex eo dis- cimus iagheritum hoc exercitium. *Cum me- moris carnis tuæ, recordatione vultuum Domini mihi respice. Cum diabolus parat mihi insidias, su- pe ad vultum misericordie Domini mei, & recedit à me. Si ardet libidinis moueat membra mea, re- cordatione vultuum nostri Felij Dei extinguatur.* Sic nullum tam potens est, & tam efficax contra vultum libidinis medicamentum, quam mors Re- demptoris mei. Merito & congruè D. Petri- nis Christum repræsentat crucifixum, velut quoddam armamentarium contra omnes inimici- tas. *Cos Christo iugiter passo in carne, & vos eadem ca- gnoscite armamini.* Eius attende humilitatem, & eadem cogitatione arma sume contra diaboli lapsum. Dolores considera carnisque vulnera, hinc tibi arma collige quibus carnis tuæ inor- dinatos vincas appetitus, Opprobria & contu- melias mente revolue, & illis armatus stultas uacuas mundi superabis acclamationes.

¶ Tertio nostram roborat fiducia: cum ubi Christus hac omnia concedat merita, nullò efficaciis quam Bercellai sua Cha- rismatulo suo consignauit.

Tertio non modicam hinc cordis tui eli- ce consolationem; quando tua pragran- dia considerando peccata, quibus sepe grauiter Deum offendisti, & maiorem impu- dentiam quam ea quæ in filio prodigo damna- tur, quæ terga vertisti refractarius, in te cogita- tiones exurgunt diffidentie, vel te diabolus ad desperatorem excitabit, nominatim in extrema moris hora, quæ cæsi, in qua magis ad vitium cæli- tum tibi sua proponit, & in memoriam te- tuæ dicit, eorum extendendo grauiatam, multitu- dinem, & diuina iustitie rigorem; tunc enim diligenter considera & firmiter crede, quod Dominus hic sua totam suam concesserit passionem pretij in-

infiniti, totum suum sanguinem valoris immen- si, eiusque omnia sanctissima merita: quatenus, cum ex te non habes quibus satisfacias, nec Deo pro peccatis tuis soluas, nec tibi scitu- tum sit quod iustitie diuine rigori defensionum opponas, habes quod illi dedicas & offerre possis quid infinites longè maioris pretij, etiam ipsius iusticie & acceptatione, quam tua fuerint peccata, imò & totius mundi, eorum etiam spec- tata peruersitate; ita ve si graue sit quod debes, infinites hoc excedit, quod habes quo satisfacias. Idcirco dixit Dominus quod ante ponde- ramus, quod in iustificatione peccatoris mors interueniat Redemptoris nostri, quæ Patet a- tertus illum in suam recipit totus alacer latul- que gratiam, festum instituit conuiuij & gaudiij diem, sicut per occisionem vituli saginati beni- gnus filij prodigi patet epulum instituit, so- lemne, quando redcem & pauitentem cum vlnis excepit misericordie Occidit vitulum sa- ginatum, &c. Manducamus & epulemur Au- diamus D. Bernard. *Leueni peccatum grande, turbatur conscientia, sed non perturbatur, quo- niam vultuum Domini recordaber: nonquid uol- neratus est propter iniquitates nostras. Quid tam mē- ad mortem, quod non morte Christi saluetur? Si ergo in mentem venerit tam potens tamque efficax medicamentum, nulla tam possum morbi maligni- tute terreri: & idò liquet errasse illum, qui ait: Maior est iniquitas mea, quam ut veniam merear. Appositè declarat de Christo crucifixo illud Placetij. *Petra refugium herinaceris: Quod alij legunt: leporibus. Petra timidis refugium est le- poribus. Et riuera ubi tua firmaque infirmis se- curitas & requies, nisi in vultu saluatoris? Tanto illic securior habito, quanto ille potensior est ad saluandum.**

Tractatum edidit D. Augu. ingenio suo com- patem per modum interrogationis: *Cur voluit Dominus pati mortem adeo molestatam, & subire passionem tot tormentis penisque acerbam, ut nullum non eorum genus pateretur, nec pars esset vlla corporis, quæ suum non tollerati cruciatum, nec putra superesset sanguinis effun- denda. Certum habemus, & ab Ecclesia definitum vel vnicam quietam quam effunderet, imò vel vnam lacrymam quam emitteret, imò vel vnius dici ieiunium, fore sufficiens redemptioni nedum vnius mundi, sed nullum si forent oblationem eiusdem D. Aug. quia malitia pec- catorum omnium illorum mundorum, quan- tumuis grauis & enormis, finita foret, & eref- cere posset: postò valor, meritum, & pretium*

17

D. BER-
turbari
conscientia,
sed non perturbatur,
quoniam vultuum
Domini recordaber:
nonquid vultu-
neratus est propter
iniquitates nostras.
Quid tam mē-
ad mortem, quod non
morte Christi saluetur?
Si ergo in mentem
venerit tam potens
tamque efficax
medicamentum,
nulla tam possum
morbi maligni-
tute terreri: &
idò liquet errasse
illum, qui ait:
Maior est iniquitas
mea, quam ut veniam
merear.
Appositè declarat
de Christo crucifixo
illud Placetij.
*Petra refugium
herinaceris: Quod
alij legunt: leporibus.*
*Petra timidis
refugium est le-
poribus. Et riuera
ubi tua firmaque
infirmis se-
curitas & requies,
nisi in vultu
saluatoris? Tanto
illic securior
habito, quanto
ille potensior
est ad saluandum.*

Tractatum
edidit D. Augu.
ingenio suo com-
patem per modum
interrogationis:
*Cur voluit
Dominus pati
mortem adeo
molestatam, &
subire passionem
tot tormentis
penisque acerbam,
ut nullum non
eorum genus
pateretur, nec
pars esset vlla
corporis, quæ
suum non tollerati
cruciatum, nec
putra superesset
sanguinis effun-
denda. Certum
habemus, & ab
Ecclesia definitum
vel vnicam
quietam quam
effunderet, imò
vel vnam lacry-
mam quam
emitteret, imò
vel vnius dici
ieiunium, fore
sufficiens redemp-
tioni nedum
vnius mundi,
sed nullum si
forent oblationem
eiusdem D. Aug.
quia malitia
peccatorum
omnium illorum
mundorum,
quantumuis
grauis & enormis,
finita foret, &
eref- cere posset: postò
valor, meritum,
& pretium*